

In memoriam: Jan Wolkers

Edo Goverse

Met het overlijden van Jan Wolkers, 19 oktober 2007, is naast het grote verlies van een beeldend kunstenaar, schrijver en levensgenieter, een natuurvorser uit ons midden verdwenen. Wolkers heeft altijd oog gehad voor detail zeker in de natuur om hem heen. Een leuk detail, is zijn speciale aandacht voor amfibieën, met name voor de rugstreeppad. In 2003 verscheen een leuk boekje, *De Achtertuin*, geïllustreerd door zonen Bob en Tom, met vermakelijke verhaaltjes over zijn observaties. Later is dit concept op televisie uitgezonden. Zo vergelijkt hij de kleine watersalamander, *'het eerste diertje dat voelt dat de winter voorbij is'* met samengeklonterde elastiekjes, en ontdekt hij midden maart grote klonten dril, wat lijkt op een mislukt gelatinepapje waarbij de zwarte spikkeltjes uitgroeien tot kommaatjes die beginnen te bewegen. En zo beschrijft Jan Wolkers *'een slome wrattenkoning'*, de gewone pad, *'waarbij je ze altijd even moet oppakken om in hun mooie goudkleurige ogen te kijken'*.

Ook heeft Wolkers zich ingezet voor boomkikkers door zich op te werpen als Beschermheer Boomkikkerfonds. Dit fonds heeft ook een kalender gemaakt met amfibieën als thema waarvoor Jan Wolkers speciaal een gedicht heeft gemaakt over de boomkikker.

In 1980 verhuisde het gezin Wolkers naar Texel maar lang daarvoor was Jan al een frequent bezoeker van het eiland, waar de rugstreeppad massaal voorkomt waarmee hij een speciale band had. Ook wel door hem *"de Alfa Romeo onder de padden"* genoemd, omdat hij zo snel kan rennen. In zijn dagboeken die recentelijk zijn uitgebracht komt zijn liefde voor de pad goed naar voren.

In *Dagboek 1969* schrijft Wolkers dat hij op dinsdag 27 mei met zoon Jeroen naar een paddenplas bij De Slufter op Texel gaat om wat kikkervisjes te verzamelen; van, inderdaad, rugstreeppadden. De kikkervisjes worden grootgebracht met water dat af en toe met slootwater wordt ververst. Op 29 juni zijn de eerste streepjes zichtbaar. De padjes en kikkervisjes worden op 1 juli 1969 gezamenlijk uitgezet in een slootje in een polder.

Waarschijnlijk is het een polder langs de Amstel tussen Amsterdam en Oudekerk aan de Amstel, waar Wolkers vaak wandelde.

In *Dagboek 1972* schrijft Wolkers dat hij op 3 mei naar De Slufter gaat op zoek naar paddendril, maar de plek waar ze drie jaar ervoor hebben verzameld staat droog. Op zondag 7 mei verzamelt Jan Wolkers met zoon Jeroen dit keer bij de Moksloot paddendril om het proces van metamorfose op de voet te volgen en de kleine padjes dan weer in de polder bij Amsterdam uit te zetten.

In *Dagboek 1974* ziet Wolkers op dinsdag 14 mei in hun tuin op het Vokstuinencomplex Amstelglorie te Amsterdam na een regenbuitje veel juveniele bruine kikkertjes en één klein rugstreeppadje met een dun zwavelgeel streepje over de rug! In *Dagboek 1976* schrijft Wolkers dat hij op 19 mei een rugstreeppad vindt aan de rand van het complex en hij deze meeneemt naar zijn tuintje waar hij dat jaar een vijvertje heeft aangelegd en waar drie groene kikkers in wonen.

Uit eigen ervaring kan ik vertellen dat in de polders langs de Amstel nog redelijke aantallen rugstreeppadden voorkomen. Het is een leuk idee dat er wellicht nog Wolkers-padden bij zitten...

Foto: Rugstreeppad in amplex, foto is ter beschikking gesteld door John van Roosmalen en in de vorige Meetnet Amfibieën Mededelingen is per ongeluk de verkeerde naam bij de foto geplaatst. Bij deze de juiste credits!